

сж се искажали въ полза на такъва мисль, и че ужъ на словѣнитѣ било отстъпено пълно участие и влияние въ държавния стрѣй, което застрашавало интереситѣ на бояритѣ отъ българско потекло, та послѣднитѣ сж се опълчили съ всички сили срѣщу распространението на християнството, което ужъ лишавало българскитѣ боляри отъ важното значение, което тѣ сж заемали въ държавата, като отдѣлно съсловие. На всичко туй може да се гледа като на чисто прѣдположение, неподкрѣпено съ никакъвъ доводъ, защото нѣма свѣденія, съ чиято помощ щѣхме може би да си разяснимъ тѣзи тъмни въпроси отъ миналото ни.

Освѣнитъ туй въ Сулейманкойския надписъ става дума и за размѣняванieto на заробенитѣ християни, съ титли турмархи, спатарии и комити и пр. и то чловѣкъ за чловѣка. Този фактъ е интересенъ, че ни донася извѣстие за омѣкчаванне вече на характера на българитѣ, които отъ византийскитѣ писатели тѣй често се титулиратъ съ името варвари, жестоки, нечисти, груби и пр. Отъ тоя надписъ излиза, че писателитѣ отъ неприятелския лагеръ отъ злоба сж ругаели българитѣ, които вече размѣнявали робето, „психинъ анти психисъ“ почти тѣй, както ставало размѣнение между по културнитѣ народи.

Около 820 год. се явява вече Омъртагъ, синътъ на Кръма, като прѣдсавителъ на българското ханство. Въ многобройнитѣ каменни надписи отъ негово врѣме той се нарича „*канъ ивиги*, (*öweghî êvêgü*) *Омъртагъ*, или Омуртагъ канъ, или Омиртагъ. Нѣкои византийски писатели го именуватъ Муртагонъ и Омвритагъ. Измѣнението на гласния звукъ *о*, *у* и *и* доказва, че въ основата е лежалъ такъвъ звукъ, който съ иностранна азбука неможе да сезначи точно. На туй основание ний приехме тъмния звукъ, който се означава съ *з* и който заема срѣдно мѣсто между горнитѣ звукове. Думата *êvêgü* на кумански (тюркеско наречие) означава „*славенъ*“, „*великъ*“, затова и на думата *ивиги*, съхранена съ гръцко писмо, нѣкои приписватъ сжщото значение. Великия ханъ Омъртагъ, повиканъ на помощъ отъ византийския императоръ Михаила II срѣщу пълководеца Тома, се явилъ като неговъ съюзникъ съ многочислена войска прѣдъ цариградскитѣ стѣни (823 г.) Нъ императорътъ, уплашенъ отъ драговолното появяване на българския славенъ ханъ, да не би послѣдния да крие нѣкакви зли замисли про-